

Valtioneuvoston selonteko YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda2030:n toimeenpanosta

Tiivistelmä

Valtioneuvoston selonteko YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda2030:n toimeenpanosta on laadittu laajassa yhteistyössä valtionhallinnossa. Opetushallitus pitää sitä perusteellisena ja monipuolisena katsauksena kestävän kehityksen edistämiseen Suomessa.

Kestävään kehitykseen liittyvillä linjauksilla ja toiminnalla on merkittävä sija osana Opetushallituksen johtamista ja toimintaa.

Valtioneuvoston selonteosta

Opetushallituksen toimialan kannalta keskeinen Agenda-tavoite on hyvä koulutus (tavoite 4). Se on keskeinen myös monen muun Agenda2030-tavoitteen saavuttamisen näkökulmasta. Valtioneuvoston selonteossa on perusteellinen ja monipuolinen analyysi koulutuksen kehittämisen tilanteesta Agenda2030-viitekehyksestä katsoen. Tärkeimmät kansallisesti havaitut haasteet on osattu kirjata hyvin. Ilahduttavaa on myös laaja kuvaus yli rajat ylittävästä yhteistyöstä ja koulutusviennin mahdollisuuksista koulutuksen kehittämiseksi globaalista näkökulmasta, joka Agenda2030-työssä on oleellinen. Lisäksi Euroopan unionin ja pohjoismaisen yhteistyön koulutusyhteistyössä on maininnan arvoiset painopisteet, jotka tukevat Agenda2030-toimintaohjelman tavoitteita.

Opetushallituksen näkökulmat kestävään kehitykseen liittyen

Opetushallitus vahvistaa kestävyysosaamista ja vastuullista toimintaa toimialallaan ja viraston omassa toiminnassa. Taustalla vaikuttavat kansalliset ja kansainväliset linjaukset ja strategiat, keskeisenä Agenda2030-toimintaohjelma.

Opetushallituksen ydintoimintaa on laadukkaan, tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen koulutuksen kehittäminen ja varmistaminen. Vahvistamme kestävän kehityksen oppimista ja osaamista eri kouluasteilla ja varhaiskasvatuksessa sekä jatkuvassa oppimisessa. Olemme normiohjauksellamme varmistaneet kestävän kehityksen oppimisen olevan osa oppimispolkua varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.

Varhaiskasvatussuunnitelman, perusopetuksen opetussuunnitelman, lukiokoulutuksen opetussuunnitelman sekä ammatillisen koulutuksen tutkintojen perusteissa kestävää kehitystä tarkastellaan oppijan ikäkauden ja edellytysten mukaisesti. Perusteiden uudistuksissa huomioidaan muuttuva toimintaympäristö ja tulevaisuuden osaamistarpeet. Kestävän kehityksen oppimistavoitteet sisältyvät myös taiteen perusopetukseen ja vapaaseen sivistystyöhön.

Juha Ketolainen

Opetusneuvos

Opetushallitus

11.2.2025

OPH-451-2025

Tärkeätä on varmistaa riittävä osaaminen jatko-opintoihin tai työllistymiseen. Tuemme vihreään osaamiseen liittyvää opetusta, ohjausta ja kehittämistyötä. Perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen tavoitteisiin sisältyy oppijoiden työelämä- ja yrittäjyysosaamisen kartuttaminen. Oppilaille tarjotaan perusopetuksessa kokemuksia, jotka auttavat mm. oivaltamaan työn ja yritteliäisyyden merkityksen sekä oman vastuun yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä.

Opetushallitus tukee opetuksen ja koulutuksen järjestäjien kehittämistyötä monin eri tavoin, kuten valtionavustuksilla. Rahoitusta jaetaan yhteiskunnallisesti ja koulutuksen kannalta ajankohtaisesti tärkeisiin teemoihin. Esimerkiksi kestävyyskasvatushankkeen kautta myönnettiin valtionavustuksina viisi miljoonaa euroa vuosina 2021-2023.

Tuotamme tietoa, oppaita ja muuta materiaalia verkkosivuille ja erilaisia julkaisuja sekä vähälevikkistä oppimateriaalia opettajien ja muiden koulutustoimijoiden tueksi. Lisäksi järjestämme webinaareja ja koulutuksia, joissa kestävän kehityksen oppiminen ja osaamisen kehittäminen ovat teemoina tilaisuuden luonteen mukaisesti.

Kestävän kehityksen näkökulmat ovat vahvasti mukana Opetushallituksen kansainvälisessä toiminnassa. Välineinämme ovat kansalliset ja kansainväliset rahoitusinstrumentit sekä toimijuus laajoissa yhteistyöverkostoissa. Koordinoimme toimialamme kansainvälisiä liikkuvuus-, asiantuntija- ja yhteistyöohjelmia sekä vastaamme Euroopan unionin ja pohjoismaisten ohjelmien toimeenpanosta Suomessa. Edistämme organisaatioiden kansainvälistymistä ja ratkaisujen löytymistä toimialamme globaalihaasteisiin erilaisten yhteistyöhankkeiden, asiantuntija- ja verkostotyön sekä koulutusviennin avulla.

Kestävään kehitykseen liittyvät tavoitteet ovat keskiössä kansainvälisissä ohjelmissamme, kuten Euroopan unionin Erasmus+ -ohjelmassa, jossa ympäristövastuullisuus, osallisuus, aktiivinen kansalaisuus ja digitaalisuus ovat keskeiset painopisteet, sekä Nordplus-ohjelmassa, jota ohjaa pohjoismaainen visio maailman kestävimmästä ja integroiduimmasta alueesta.

Opetushallituksen keskeisimmät ympäristövaikutukset aiheutuvat tieto- ja viestintäteknologian käytöstä, toimitiloistamme sekä virkamatkoista. Lisäksi ympäristövaikutuksia syntyy työmatkaliikenteestä, paperin kulutuksesta, hankinnoista sekä henkilöstöruokailusta. Henkilöstön hyvinvoinnin edistämiseen liittyvät toimenpiteet ovat osa toimintamme jalanjälkeen liittyvää sosiaalista vastuuta.

Opetushallitus osallistuu Valtiokonttorin koordinoimaan Agenda2030-toimintaohjelmaan perustuvaan valtionhallinnon kestävyystyön verkostoon ja raportoi vuosittain kestävyystyöhön liittyvästä toiminnastaan.

Esimerkkejä Opetushallituksen kestävään kehitykseen liittyvästä toiminnasta, sen kädenjäljestä ja jalanjäljestä, löytyy verkkosivuilta osoitteesta <https://www.oph.fi/fi/tietoa-meista>.